

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

— Megjelenik minden vasárnap. —

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr, egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamáziók Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felelős szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Keziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők

Hirdetési díj: 4 hasabos petisors egyszeri hirdetésnél 10 kr, többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlító petitorsa 25 kr.

A magyar tanítók anyagi helyzete.

Auem dii odere paedagogum fecere. Mély igazságot rejt magában ez ókori mondás. Mai időben a tanító állás s az azal járó fizetés oly csekély, hogy egy cseppet sem szabad hibáztatnunk, ha az illető egyén más pályát választ! Ha elgondoljuk, hogy éppen egy éve ünnepelte hazánk ezer éves dicső fenállását, hol anyagi szellemi előhaladottságát bemutatta a világnak; kezünket kell összecsapnunk, hogy a második ezredév elején a népnevelés s az ezzel járó anyagi és szellemi műveltség közegei, a néptanítók, hazánkban ijesztő rém gyanánt kevesbednek, illetve ifjan oklevéllel más pályát választanak!

Valaki más azt hinné talán, — ki a tanító anyagi helyzetét közelebbről nem ismeri — hogy ily ernyedetlen, ünfeláldozó szorgalom mellett ezeket meg ezeket gyűjt magának, oh! pedig az ily kishitűek nagyon is csalódnak! (P. o. a törvényhozás és iskolafenntartók. Szerk.)

Tizenkétévi folytonos iskolázás után, testet, lelket ölé nehéz munka után fájdalom a legtöbb helyen 300 frtért kell küzdeni az élet sanyarúságával. Most tessék hozzá venni 4—5 családtagot s ezeket illedően eltartani, ruházní, állásának meg-

felelően élni, a társadalomban megjeleneni s ott az őt megillető helyet betölteni.

Ne csodálkozzunk egy cseppet sem, hogy tanítóinknak egy igen jórésze más pályára szánja magát, ezt nekik felróni nem lehet, de nem is szabad, mert minden jóra való embernek erkölcsi kötelessége jobb sorsra törekedni. Nem szabad rossz néven venni, ha a sors által oly csekély anyagiakkal dotált tanító nem egészen felel meg hivatalának, mert hisz legelső kötelessége családjá tisztességes s állásával megfelelő ellátásáról gondoskodni!

Teljes joggal mondhatjuk, hogy oly csekélyen dotált tanítóink kevés kivétellel — nem érték azt el, nem jutottak odáig, hová képzettségök és derék, becsület, de rögzös munkájuk árán jutniuk kellett volna.

Nagy hü-hóval, nagyhangú üres frázisokkal hirdetik a tanítók dicsőségét, szóval elismerik ernyedetlen szorgalmukat s látják fáradságos munkájoknak eredményét, de ha anyagi helyzetük javítását kérik: süket fülekre találnak. (Ez a népnevelési érzék. Szerk.)

Mi volna a gyógyír, mivel orvosolhatnók tanítóink anyagi helyzetét, e jogos kíváncsalmat, hogy csakis hivatásuknak éljenek? Igen egyszerű ez; meg kell teremteni, a nagyon megérdemelt munkájok ruhát ju-

talmát. Ott vannak a szomszéd nyugati államok, hol a népnevelés mily magas fokon áll, de tanítók is hivatásuknak élnek, mert meg van a rendes fizetés mellett még a fizetési fokozat is s nem oly arányban, mint nálunk. Oh mikor lesz a magyar érdeemes néptanítóság munkássága ennyire becsülve?

Ime most az alkalom, mikor az országgyűlésen a honatyák a költségvetést tárgyalják, emeljék fel a honatyák már egyszerű általánosan szavukat a tanítók érdekében, ha másra jutnak milliók meg milliók, juttassanak a valóban megérdemelt munkáért is illő jutalmat!

Mondják ki a honatyák, hogy iskoláknál alkalmazott tanítóknak 600 forint minimum évi fizetés s e példának csodás hatása lesz, mert a tanító már nem fogja magátszegenylenitovábbra tanítónak nevezni.

Emeljék hathatós szavukat a lapok is, kik minden alkalommal sorompóba álltak a néptanítók érdekeiknek megvédésében, s honatyák, hogy ne csak mindig ígérettel traktálják tanítóinkat, hanem mutassák meg, hogy a népnevelés s ezzel együtt a jövő nemzedék ügyét is szívőkben hordják! S akkor elmondhatjuk a nagy Szechényivel: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Fastinszky János.

A „Muraszombat és Vidéke“ tárczája.

Emlékszel-e?

— Álom az ideáiról. —
Irta: dr. Frankó László.

Végigrohán a vihar a házborította utcán.

Eljön hozzám is és megzörgeti ablakomat. Az öreg ház rozzant ablakai nyoszörögve, jajgatva türik kegyetlen csapásait. Gyözött. Kitért egy ablakot. Kinyitom az ablakot. Kinyitom a fatáblákat. Minden csöndes. Az a pajkos suhanec, megunta a játékokat...

Megkondul a vén templom harangja. Kong a harang lassu egyforma kongással. Éjfel van. Ma született a megváltó. Ide látszik hozzám a templom. A nyitott ajtón fényár önlök ki. Látom benne térdelni az emberek százait, ezreit a mint összekulcsolt kezekkel könyörögnek az Istenhez. Hallom bus siró hangját. Olyan egyedül vagyok. Az ének egyre csöndesebb lesz. Végre megszűnik. Lehajtom fejemet, hallgatom a harang kongását. Térdeim megcsuklanak, szememben melegt érzék. Én is mint azok a templomban itt, elhagyott szobában létrédek, fejemet lehajtom a szülő bányosos karjára. Csönd van, csak a szívem dobogása hangzik föl. Imádkozom lelmem keresztül

tör a föld üres légkörén. Megközelíti a véghetetlen. S ott megpihen. Csöndes zibbadás fogja el, édes, mámorító érzés, aztán elrepül tőve. Tavasz van. Virágos rétek. Pityangos mezők. S ott a mezők végén röpkényvel befutott rózsák, lilomok között egy szőke leány alszik hófehér ruhában. A nap sugara végigtánczol a zöld repkényeken. Nyilást keres. Keresztül bujt. Ott van már. Most csókot lehel a szép fehér ruhás leány mosolygó rózsás ajkaira. Csókdossa szájszor, ezerszer. Aztán mámorosan, megrészegülve megy föl a homlokot át az aranyhaj koronájára s ott van, ott lebeg a hullámos, selyem fűrtökön. Kiesiny himes szárnyu pillét visz, hordoz a szellő. A pille röpül, gyöngö szárnyai fáradtan verődnek össze. Majd-majd kiterjeszsi azokat csöndes lassan, lassan száll a szép szőke leány hosszú szempilláira.

Nyilik a csalit. Egy férfikéz félre vonja a szomorufüz lombjait. Bélep. Még alig volt gyermek. Áhítattal néz az alvó leányra. Leveszi a kalapját. Letérdel a leány lábaihoz. Nézi, lesi pilláinak rebbenését, mellének hullámos emelkedését. Gyöngyden lehajol s megcsókolja a lecsüggő kéz rózsás körmeit. Álmodozom.

Emlékszel-e szép gyermekem? Te 16 éves voltál, én meg 21. Te aranyos baba, én meg józias

voltam. Akkor déltán láttál először. Lázás, égő szemekkel nézted, mint vesznek le a fiuk a kocsi-ról s óvatosan vezetnek be a kapun. A fejem be volt kötve. S a fejkendőn meglátszottak a friss vének átszivárgó nyomai. Jól tudad, miért verekedtem Te éretted. A kávéházban ott mondotta valaki, hogy hia vagy. Én arcultóttom, védelmedre keltem. Pedig, óh mennyire nem szorultál arra.

De te megtudad, hogy megverekszem érted. Láttad, mikor hoztak véresen haza. Tudad, hogy hogy vérem te éretted ömlött. Megszeretted.

Emlékszel-e?

Sokáig feküdtem. Forró homlokomnak tűzét lehütötte volna szép kezedenk érintése. Nem jöttél. Nem jöhettél. Mert neked be kellett zárni titkodat a szivedbe.

Mikor elhagytam az ágyat, tavasz volt, az orvosomtól tudad meg hogyléteget. Botra támaszkodva hagytam el a szobát. Micsoda reggel! A fákkal szegélyezett utcák szentséges csöndjét csak a parkotok bokrainak csalóánydala szakította meg. A napsugaras levégő, az enyhe szellő elhozza a szomszédos hegyekről az ibolya s gyöngyvirág illatait. Mosolygott az ég, a föld, a virágok s a fáknak megaranyozott levelei. S ha, soha többet ily reggel.

Márczius 15-ike közelg. Mi lesz?

„Nép, mely dícsőt, magasztosat így magasztal,
Van abban élni hit, akarat s erő.”

Komoly szatíráknak tetszik bizonyynyal a költő lelkes fölkiáltása, mely mégis, mint a keserű orvosság, talán fölírzza szunyádó kegyeletünket. Egy felszázad, hova juttattott? A népszabadság nagy eszményeiért szürke köztudatát, a felszázad ösvényén, mintha teteszhaltat kellene költögetnünk, midőn fölkarjuk rázni társadalmunkat: ébredjétek! Ezelőtt 50 évvel a Bastille romjain örömeiben tomboló francia nép hozsánájá megrendítette Európáserterre az absolut oligarchák monarchikus trónját. Örkin süvöltött a légen át s ledöntötte a feudális kor vihatlannak hitt bástyáit, 24 óra alatt felszabadította a jobbjátságát s következett a népek szabadsága.

Ti a szabadságban élő ifju nemzedék, megtudjátok-e érteni 1848. márczius 15-ét?

Mintha nem értenétek meg.

Mintha nem éreznétek hazafiai feladatát, hogy a közelgő ünnepen a márczius kultuszának kell áthatni mindeneket.

Hogy főnyes nagy ünnepeknek kell lefolyni, mely tanítsa a nemzeti erőt, az eszmék erejét és azt, hogy méltók vagyunk a népszabadság márczius nagy vívmányaira. Azt kell tanusítani ez ünnepnek, hogy

„Nép, mely dícsőt, magasztosat így magasztal,
Van abban élni hit, akarat s erő.”

Sem elhamarkodva, sem hevenyészve nem kell tennünk. Ünnepeink ne legyen s e kicsinyes, se erőnk felett való.

Ne legyen czéda külszillogás, de tartalom legyen benne.

Ne legyen sablonos és ne legyen magnum áldomás.

Hanem legyen meg az a karaktere, hogy nem hagy ki egy élő embert, a kit idegenül és eszméileg megterméketlenül hagyia márczius Idusa: szolgáljon az ünnep egy nemzeti öntudatot, azt, hogy az ő áldásainak becset a közszabadságokban átérezze mindenki.

Ebben van az ünnep ereje, nem pedig abban, hogy polgári kimenők vannak és obligát toasztyok hangzanak föl.

A midőn tehát a társadalom vezetőihez intézzük szavunkat, nem jól végeznek zsurnalisztikai kötelességünket, ha egyuttal keveseit meg nem jelölünk azoknak az emlékezetesebb ünnepeknek, melyek márczius 15-én esnek.

Talán valamely irányt adnak mégis, hiszen az emberek ugys tanácstalanok, sőt

olyik ebben a nemzeti elementáris kötelességben még csak nem is ébrednek.

Hát az egyszer bizonyos, hogy a felszázad jubileum nem lehet oly sablonos ünnep, mint más. Ne essék zokon s keserű igazság, de nálunk a márczius (tisztelét, becset a kivételnek) gspán dári-dós ünnep volt. Lakomák folytak nagy megfélekedésekkel, szinte a köztudatba ment át, hogy e napon közvacsora dukál és későházamenés. A polgári szabadságnak ilyen idétlen értelmezése volt sok helyen.

Méltók leszünk-e a Márczius nagy vívmányaihoz, ha a hazafiai ünnepen ezt a lakoma irányt követjük?

Nem és szászor nem.

Ha egyszer valamely nap nemzeti ünnep, azt kamatoztatni kell a nemzeti eszmények tőrfoglalására. Tartalom nélküli kurjongatás, jelentőség nélküli összejületek, ha márczius 15-ét egy nem ünnepejük, hogy mindazokra, a kik a népszabadság eszméinek jelentőségét, históriai győzedelmét nem ismerik, ha mindezeket legközebben egy föl nem világosítjuk, hogy kebelükben folygylük a hazafiság vestatüze. Pál apostol szerint ünnepeünk „pengő érez és zengő czimbalom,” ha az ifjúságban, ezekben a romlatlan szivekben nem gyujtottuk föl a hazaszeretetnek lángját, ha nem egy nyelvet beszélő hazánkbeliét, kikre befolyásunk van, föl nem világosítjuk, hogy: „Itt émed-halnod kell.” E feltételek már magukban jelzik, mi a feladat. Iskoláé és társadalomé. Az iskolák — hisszük — meg fogják tenni a magukét, légyzen akcióba a társadalom. Egyre pedig vígyázzon. Nehogy kimerüljön az ünnep magnum áldomásban. Annak is kell lenni. Társasköreinkre nagy feladatok várnak a felszázad meggyéjén. Vajha ne csatlakoznánk benne itt és sehol: mert be kell látnia mindenkinek, hogy minél nagyobb az utilitarius szellem, annál inkább meg kell ragadni az alkalmakat, melyeknek nemzeti képzőhatása kétségtelen, melyeknek megünneplését kegyeletünk is parancsolja. Hiszen van-e nap, van-e kor, melynek annyit köszönhetne Magyarország középszátlya, mint márczius 15-ének?...

A kath. templomépités.

Az eszme tehát utat tört magának a kath. hívő nép szívéből fakadt, de sokáig elodáozott így újra elementáris erővel kopogtat és most mint hírlék nem hiába, mert hallomásom szerint a kath. templomépités ügyében már a jövő vasárnap megtörténik az első lépés.

Ott állottál a rácsos vaskapu mellett. Vártál s én megláttalak. Minden vérem a szívembe toltult, megtántorodtam. Gyöngye sikolylyal rohantál. Arczod ijedté vált, tekinteted félt.

Szegény fu! — lebbent el ajakadról.

Ez volt a mi első találkozásunk.

Emlékszel-e? S aztán minden nap tavaszunk volt. Heteken át legya találkoztunk s aztán nyiltan.

Emlékszel-e mennyit tanultunk együtt, a római jogot. Hogyan kacagtál.

— Jaj Istenem! de kutyás neve volt annak a Caesar bácsinak. Az anyád is jó volt hozzám. És a Mari tante, mily sokat elballagott velünk a templomba

Emlékszel-e? Nagypénteken a templom üres volt, csak amott a főoltár előtt imádkozik lassu mozgással a főpapak két talláros kara.

Kisérteties csoportjukra halvány fényt vet az örök tűz imbolgó lángja. Szentelik az olajat.

Megállunk egy melléköltárnál, a Mari tante lehajtja a fejét az imazsámoly kopottas bársonyára, gyöngéd lelke könyörög a te boldogságodért. — Letérdeltünk mi is. — És ott csókolált meg

Vasárnap febr. 27-én a kath. iskola termében egy szűkebb körű értekezlet gyűl össze, mely megfogja beszélni az ez ügyben teendő legelső lépéseket, mely meghatározza ama határnapot, midőn is az egész plébánia lakói összejülvé kimondják a templomépités szükségét és a kivétel módjára névze bizottságot választanak. Nem is hiszem, hogy találkoznék csak egy kath. hívő is, ki örömmel ne üdvözölné ezt az eszmét, ki öröme nem adná beleegyezését, hogy e viszás állapotnak már egyszer vége legyen. Mert csakugyan viszás állapot az, midőn különösen nagyobb ünnepek alkalmával — a templomban oly nagy a hívők szorongása, hogy gyengébb idegzett ember egészségének kockázata nélkül az isteni tiszteltem meg sem jelenhet. És oly szorongás közt hol marad az áhitat hol az a szív, mely ily körülmények között egyedül Istenre képes társalogni, midőn körülötte minden körülmény akadályozza, hogy lelke Istenéhez szálljon? De kicsiségétől eltekintve mi másunk sem valami igen áhítatra gerjesztő a mi templomunk. Itt az ideje, itt a tizenkettedik óra, midőn már tenni kell valamit ez ügyben.

Fogjanak tehát kezét e tekintetben Muraszombat kath. vezérő egyéniségei, egyesüljenek e mű kivételben mindazok, kiket a társadalmi felfogások vagy politikai nézetek szétválasztottak. A muraszombati plébánia ötfélszezer kath. hívője bizalommal tekint ama intéző körökre, kik társadalmi állásuknál fogva hivatottak arra, hogy e régi anomálián segítsenek. Reméljük is, hogy ez ügyben nem találkozik oly szűkkel ember, ki akár egyéni meggyőződésért, akár szeljébre appellálva az építés menetét megakadályozná, hanem a gazdag és a szegény vállvetve fog dolgozni észszel, tanácsesal és anyagi eszközökkel, hogy ez eszme tetset öltön. Rendelje alá kiki saját egyéni nézetét e tekintetben a többség helyeslő akaratának, nehogy az oly örvendetesen megindult eszme egyesek ellenkezésével újra hajótörést szenvedjen és bizonytalan időre elodáztassék. Abban mindanyian egyetértünk, hogy ez állapot tarthatatlan, a megoldás módjában meg mindig „győzzön a jobb”!

P. Blasius.

H i r e k.

— **Vasutunk ügyéről** e hó 13-ról kelteztet levelelben az engedemény Dr. Goszthony Mihály ügyvéd azon örvendetes hírt közli, hogy a vasutonal traccézozását már a napokban megkezdik Horschitz vállalkozó által. Reméljük, hogy a derék vállalkozó mindenütt kész támogatóra és közreműködőre talál — Továbbá vasutunk ügyében a vármegye alispánja f. hó 23-ára hívta össze az ügy fejlesztésére a törvényhatóság által kiküldött bizottságot. — Az értekezleten részt vesznek: Széchenyi Tivadar gróf v. b t. országos képviselő, Szápáry László gróf, fiumei kö-mányzó, Ratkovich Vendél kanonok, a vármegye részéről, az

Aranyhaja szétertül selymes, csipkés párnáján s a mirthus köszoru mint glória övezi nemes homlokát. Parányi kacserőa homályos fényt vet a viaszgyertyák megmelegbőző fénye. Mikor agyam tusztulni kezdett, zokogva borultam koporsódra. Hogy Isten eltűri ezt?

... A mult évben is elutaztam sirodhoz s aztán elementem házatok felé. Olyan szomorú vén ház lett abból, szürkültek a falai, megrozsdásodott a vasrácsa. A párkányodon zölde moh nőtt, minden néma, elhagyatott. Benéztem a rács nyílási közé. Szegény édesapád magas alakja ott sétál a park hosszu utain s fedetlen ősz fejére lassan hullanak alá a vén fák sárguló levelei.

Mi az? A vihar rut zajjal betörte az ablakot. Eloltja gyertyáimat s én ott térdelék összetört lélekkel, kezembe szorongatva fakuló arczépépedet, szépséges szép szőke leányom.

először. Nyugodtan néztél szemembe s azt mondtad, hogy az Isten akarta így

Aztán jött a sok apróság, a mi egyutt alkotja a boldogságot.

Egyszer aztán jött ő. Esős délután volt, befolyásos volt. Ugy a formája végett kérdeztek meg a te akaratodat jóformán az esküvő előtt.

Te azt mondtad: gyűlöled és nem leszek az övé. Én őt követtem s felém mutattál. Én édes leányom.

Ugye vége lett a derült napoknak. Engem kitiltottak örökre. Nem bántam. Tudtam, hogy szeretsz. S aztán láttuk egymást. Olykor messziről, vártunk. Tudtunk, hogy egymáséi leszünk.

Egy éjszaka oly szomorú álomom volt. Téged láttalak szomorú arezsal. Nem tudtam uralkodni vágyakozásomon. Arra mentem az utcákon. A Mari tante szeretett. S mondta. Csak egy kis betegség. Aztán — én jó Istenem.

Nem féltém bemenni a házatokba. Végigmentem az esteli szürkülettől homályos folyosón. Végigmentem a fekete ruhás szolgák sorfalán. Benyitogtam hozzád. Fojtó virág és tőmjén illattal volt telve a terem. Ott a háttérben, messzeségben egy szőke leány főhefér ruhában, mosolyogva alszik.

alispán kivül, dr. Bezerédj István főjegyző és Nagy Jenő főigézs.

Legújabb. Vasutunk a megvalósulásához közeleg. Folyó hó 18-án köztünk illozött Horsics vasuti vállalkozó, hog; vasutunk felett az érdekeltséggel tárgyaljon s a vasuti állomások számát és helyét kijelölje. Az eddigi jelölés szerint a mura-szombati vasuti állomás l'ntér Géza ügyvéd háza háta mögött a vasról mintegy 800 lépésnyire lenne. A vállalkozó teljesen biztosította az érdekeltséget, hogy a vasut ki fog épülni s annak a kiépítése már csak időkérdés.

Vizlendai körjegyző halála. Kovách Mátyás vizlendai körjegyző f. hó 13-án éj-jel szélhűlés következtében elhunyt. A boldogult temetésén fényesen nyilatkozott meg a közrészvét, s az egész környék körülvette szeretett halottjának koporsóját. A mura-szombati intelligencia is tömegesen vett részt a temetésen s koszorút helyezett a boldogult ravatalára. Az elhunytat a gyászoló özvegyünkkel még 5 óra sirtaja Temetésé folyó hó 15-én délután ment végre. A temetési szertartást Csárics József vizlendai plébános végezte fényes segédlettel s a környékbeli tanítók közreműködésével. A temetésre kivonult a mária-havasi tűzoltó-egylet is teljes parádében, melynek az elhunyt kezdetül fogva élöke volt. A boldogult-ról a gyászoló család a következő gyászjelentést bocsajtott ki: „Özvegy Kovách Mátyásné született Schober Janka fájdalomtól megtört szívvel jeleníti férjének Kovách Mátyás vizlendai körjegyzőnek folyó évi február hó 13-ik napján délután 7 óra-kor, életének 43-ik évében történt elhunytát. Az elhunytak tetemei folyó évi február 15-én délután 4 óra-kor tétetnek örök nyugalomra. Kelt Vizlendán, 1898. február 14-én. Béke és áldás hamvainra! Koszorút küldtek: 1) Horváth Károly; „Szeretett főnökének”, 2) Saruga Frigyes; „Felejtethetlen barátának”, 3) Rafel János; „Kedvelt körjegyzőnknek. Szolgábiról hivatal”, 5) a testvéreitől, 6) a nejétől volt fölirat nélkül.

Meghíusult fa-nyesség. Már évek óta sürgöttük hogy a templomtérben lévő gesztenyefák vissza vágatassanak, mi azonban sola sem sikerült elérnünk. Most szállta meg a város a buzogás s meg emlékeztet a templomtéri vadgesztenyefákról is, melyek a szó szoros értelmében már pusztuló félben vannak. — Azzal, hogy a város az emlitett fákat vissza nyesei csak mulasztását pótolta volna s megmenni a fákat a végpusztulástól. De nem úgy történt, mert ember tervez, lsten végez. F. hó 18-án jelent meg a helybeli kertész munkásaival, hogy a város meghagyásából a nevezett fákat vissza nyessesse és tisztogattassa, de megjellett egyuttal a járási fő szolgábiró ur is s egy fa megcsontkítása után beszűntette a munkát. Hogy miért nem tudjunk. De annyit tudunk, hogy a fészolgábiró ur is tudja, hogy a fa vissza nyessése által nem csak szépséget kölcsönözhetünk neki, hanem tartósságát is hosszabb időre biztosítjuk. Hogy a fészolgábiró miért akadályozta Mura-szombat város ezen törekvéseben semmi előnyét nem látjuk, de látjuk azt, hogy e tárgyban a fészolgábiró urnak közbelépése teljesen indoktalan. Reméljük, hogy a város a legközelebbi ülésén nemcsak ki fogja mondani a fa lenyessetés szükségét, hanem le is fogja éket nyeseit, mert nem az árnyék teremti a fát, hanem a fa az árnyéket. S ha azt akarjuk, hogy árnyék legyen, tessék a fát is ápolni.

Bumm.

Marburgból értesít bennünket levelezőnk, hogy a mura-szombati, valamint vidéki kereskedőnek általánosán jóm ismert marburgi nagykereskedő, Reichenberg Henrik folyó hó 16-án éj-jel agyonlőtte magát. Tettének oka még ismeretlen. — Ugyszintén egy növendék a marburgi hadapródiskolából agyonlőtte magát, mint mondják „szerecsétlen szerelem” végett.

A körménd-németújvári vasutvonal nyomjelzési munkálatai folyamatban vannak s így alapos kilátás van arra, hogy az oly régen várvárt vonal még ez évben kiépül s átadható a forgalomnak.

Köszönetnyilvánítás A mura-szombati takarékpénztár 50 frtot volt szives adományozni a mura-szombati róm. kath. iskolának szegény sorsu gyermekei segélyezésére, miért fogadjuk ezen nemes-szerű cselekedetéről a szegény sorsu gyermekek, úgy az iskolázók nevében legálásból köszönetet. Mura-szombát, 1898. február 18-án. Gáspár Ferencz, iskolázókéi elnök.

Vásár. Mura-szombatban folyó hó 13-án tartott országos vásár igen látogatott volt; különösen a marhavásár sikerült; felhajtott 621 drb, abból daczára a drágaságnak, eladott 387 drb.

Fegyelmi eljárás. Tipka Ferencz, községi polgármester ellen, ki a Prospull Péter volt községi rendőrkapitánysági írrok által elkövetett sikkasztás ügyében nem járt el kellő érlyllyel, az al-

ispán elrendelte a fegyelmi eljárást. A polgármester részéről ezen határozat ellen benyújtott felel-beszéset közigazgatási bizottság elutasította.

Köszönet. A mura-szombati takarékpénztár 20 az az husz forintot ajándékozott a helybeli izr. növegyletnek. Fogadják a tekintetes Igazgatóság leg-növegtébb köszönet nyilváníttását ez uton a mura-szombati izr. növegylet nevében Arvai Mathild.

Becsapta a minap Jónás Sándor róu-fai illetőségű kocsis Tóth György körmendi szá-bemutató azzal, hogy emél 2 dolmányt és kabátot vásárolt, melyek ára iránt az eladót gazdasja, Fricz Sámuel körmendi vasuti szállítóhoz utasította, mint a kinek állítólagos megbízásából vásárolta a ruhaneműeket. A megbízás azonban valótlannak bizonyult, a csalo pedig időközben megszökvén, köröztetését elrendelték.

Meghívó. A szentgotthárdi kerületi beteg-ségügyő pénztár f. évi február hó 27-én dé-lután 2 órakor saját hivatalos helyiségében tartja V. évi rendes közgyűlést, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságok a mult évi eredményéről szóló pénztári jelentése, zárszá-madás és vagyonméről megvizsgálása fölötti, va-lamint a felmentvény fölötti, valamint a felmen-tvény megadása iránti határozathozatal. 2. A fel-ügyelő-bizottság és 3. a választott bíróság tagjai-nak megválasztása. 4. Indítványok. Szent-Gotthárd, 1898. évi jan. 16. A szentgotthárdi betegsegély-ző-pénztár igazgatósága.

Hűtlen cseléd. Katona József halmosi lakos panaszt emelt a mura-szombati csendőrsőrnél, hogy cseléde Friskics Iván, három darab lovának farkait levágta s így a lovakat elesufította s mint-egy 50 frt kárt okozott neki. A csendőrség a tet-est, ki tettét beismerte, a kir. járásbírósnál fel-jelentette.

Lopás. Antalics Miklós rovtól előleletűegyn folyó hó 13-án vásár alkalmával meglopta Pobjics János, Dobray János nagyvendégölös háziszolgá-ját, négy drb adóselevet 390 frt értékben, apró tár-tárgyakban mintegy 116 frt 20 kr. értékben. A tettes azonban nem sokáig élvezhette lopott va-gyonát, mert a csendőrség pártfogásába vette s a kir. járásbírósnak oltalmába ajánlotta.

Buzatolvaj. Haasz Miksa céri-szentpé-teri lakos udvaráról folyó hó 3-án virradóra ismer-tetlen tetés 4 zsák tiszta búzát ellopott. A tet-estet keresik.

Védekezünk! Az O. M. G. E. szka-lapja, a „Köztelek” többször figyelmeztette gazda-közönségünket az amerikai löhere és amerikai lu-czerna káros, sőt veszedelmes voltára. Az ameri-ki luczerna beözönlése ellen tudvalevőleg Mauth-ner Ödön buaapesti magkeskedő vette fel a har-czot és ugyancsak Mauthner jelentéséből olvassuk, hogy az amerikai luczernameg még fölvyást oly nagy tömegben özönlik hazánkba, hogy az ilyen nagy forgalmazói áraitak 4—5 frttal leszállították és ezt körülvelebben tudatják a gazdákkal. Köte-lességünknek tartjuk gazdáinkat figyelmeztetni, hogy óvakodjanak az amerikai luczernamagtól, a melyet igazi származása leterjedésével tisztán, sőt európai luczernamag közé keverve árusítanak.

Kályha nélküli fűtés. Gyakran beáll annak szükségé, hogy hideg szobát vagy más fü-tetlen helyiséget rövid időre felmelegíteni óhajta-nánk. Ennek előlére egy rendkívül jutányos el-járást, mely különösen garconoknak pl. lelévársra öltözés- vagy vetkezésre, vagy olyanoknak (pl. he-tegteknék) kik éjjel rövid időre az ágyat elhagyni kénytelenek, 30 krajczár beküldésére (levélhelyeg-ben) közül Lechenmayer J. C. Temesvár. Stefánia-utca 16. (saját ház.)

Irodalom.

Érdekes megrendelés érkezett Vitéz A. kassai könyv- és zeneműkereskedőhöz, Berlin-ből. Ugyanis Frese C. cs és kir. udv. dirigens sür-gösen kéri Neidhardt Alajos Rheinwogen (Rajna habjain) cz. keringőjét nagy vonós zenekarra mert azt a legközelebbi udvari ballon játszani kell: te-hát ebből is látható, hogy Vilmos császár é Föl-sege a hadgyakorlatok által hallot darabot saját termeiben is hallani akarja; ez olyan kitüntetés a mi karmesterünkre, a milyennel nem mindenki dí-csekedhetik. A hangjegy megjellett Vitéz A. könyv-és zeneműkereskedésében és 1 frt 20 kr-ért bárki által beszerezhető.

Divatlevél. A pillehímezés nagy szerepet ját-szik a bálú ruhákra szánt fátilykelmekben. A kelme-kemeiket látjuk érez vagy simlyi gyémánt pillem-hézsekkel. Remegek egy lilás rózsaszín selyem szatín kelme, melyen XV Lajos korabeli csokrok vannak hímzeve és fekete cipzokvirágminták rávarra jáis és simli kövekel. E kelmeiket magunk hímzejtjük ki és aztán a hímezés széléit fátily-, csipke vagy szalag bodrozattal szegélyezzük. Remekek disz az ilyen és igen lange, nőies. A derekakra néve la-

tározottan felhagynak a zubbonyokkal, a testhez álló derekakat emeljük divattá és pedig mint az előtt minden díszítés nélkül. Az aljak alura előb-vünek és igen kedveltek kettős felső részzel avagy tunika alaku díszszel. Az estélyi, menyegzői és dísz ebédre készülő öltözéket igen divatos struccollakkal dísziteni. Boanok is használják e tollakat, de mellette a marabout tollboa is divatos. Vannak a csillámos tollbodrozatok is, melyek kü-lönbösen estélyi ruhákat díszitenek. Nyen tollakkal készülnék a kivágot ruhához nyakbodorok is, melyeket szines csokorral kötünk a nyakra. Gyaa-ran jön e toll bodrozat közé apró virágbokréta is. Azonban nem minden virág alkalmas a tollbodrozatokhoz; a rózsát különösen ajánljatjuk. Nagyon csinos tollas felvetők készülnék gallér alakra, melyek úgy bálú és estélyi, valamint menyegzői öltözöttekhez igen jól festenek. Ez utóbbi alkalom-ra is szükséges a felvető, mert a templomi szer-tartáson nem lehet ilyen hideg időben csupán de-rékban megjelenni. Párisban a világba lévő fiatal hölgyek a leggyeszűbben öltözöknek úgy a kö-zéletben, mint az estélyekre és bálokra; s ez hely-es. Ne a díszes öltözettel hódítsanak, hanem fiat-lal bájjakkal, szerényességgel és szende fellépé-sel, amihez az egyszerű fehér vagy halvány rózsaszín öltözet illik legjobban. Ajánljatjuk azért a fiatal lányoknak az egyszerű fehér vagy halvány rózsaszín és kék fátily ruhát apró fodrozattal és huzott ele-jű testhez álló derekál. Szines szalagsokrok, szala-göv és elszőrt apró bokrétták díszítik teljesen e lenne öltözetet. A hajviseltek legyen egyszerű hullámos tekeres, kis csokorral és néhány levéllel körülvevtt virrágok. Az ékszer mellőzötek. A kivá-gott ruhához fátily bodrozatból virágokat és csok-rokkal csinos nyakdísz készíthetünk. Rövid ujjak-hoz vállig éró fehér brb kesztűk készülnék, melyeket alul a vállakhoz vagy dunderujjakhoz lehet erősteni, hogy vissza ne csuszának. A cipők lehetnek tetszés szerint kivágottak vagy magasak; a kivágot cipőkhöz az öltözet s.inehez vagy ha-risnyák valók. A legyezők nagyon különbözök. Nagy toll-legyezők inkább asszonyokat illetnek meg, a leányok festett fátily legyezőket használnak. A kézi bokréta teljesen kiment divatból és ez helyes is, mert csak alkalmatlan volt a táncszónok kezében.

„Ideál” a czime Szemere Miklós legújabb röpiratának, mely csak a napokban került ki a sajtó alól. A nobilis és gavallér szerzőnek rövid idő alatt ez már a hatmadik műve, melylyel a közsönség elé lép. A „Fair plai” és a „Fiatl véreim” általános feltűnést keltett munkáihoz méltán sora-kozik ez a harmadik mű is, az „Ideál”. Ebben a szerző a nála megszokott előkelő modorban ötlet-szerűleg foglalkozik a jelenkori magyar társadalom négy főhatalmasságával: a szabadkőmőveséggel, sajtó, judaizmus és socializmussal. Keztyús kézzel, köny-nyedű, csevegőszzerűleg tárgyalja ezeket a kérdé-seket. Mindenikről elmondja saját egyéni nézeteit, és mindeniknek felsorolja nagy vonásokban a tul-kapásait. A szabadkőmőveségről, mint titkos tár-sulatról, mond el egy mást. A sajtóról pedig nagyon is megvilágosító dolog az, amit elmond és a mely odasarkallik, hogy a szabadsajtónak — melynek szerző öszinte hívének valja magát — csak igaz volt a létjogosultsága, míg tiszteséges irótkól igaz dolgokat közöl és terjeszt. Főszabályul kívánja ki-mondhatni, h. gy journalistáival senki sem foglal-kozhassék, ki megbecsteltet vagy nyereségvágyból eredő büntetett követéssel, mert ezzel csak a sajtó tekintélyét emelnek. A judaizmus kérdésénél ki-jelenti, hogy nem antisemita szempontból szól a dologhoz. Sok tenni való van szerinte e tekintetben és nem győzi eléggé ajánlani a gyors és helyes intézkedést. A socialismus kérdésénél pedig azt mondja, hogy ha meggyőzők annak az eszmének életrevalóságáról és kivethetőségéről, hát ő is mel-lője sorakozik; de addig, míg erőll megbizonyosodva nincs, az egész dologt csak az álom országába tartozandónak véli. Csak ideál az egész. A 64 o-dalra terjedő munka megjelent az „Athenaeum” kiadásában és kapható minden könyvkereskedésben. Ára 30 kr.

Részen legyünk! A mezei gazdálkodásnak csak akkor van meg az igazi haszna, ha oda tö-rekszünk, hogy évi termésünk fokozzuk. Két szem kell természetni ott, ahol eddig csak egy szem termett. Annyi bizonyos, hogy ez egészen raj-tunk áll; mert nagy beelőzlása szokott itt lenni az időjárásnak is. De meg aztán a jó Istennel sem csináltunk szerződést, hogy valami csapást ne küld-jön. Hanem viszont annyi is elvitatlan tény hogy okos elorelátással sok bajt és veszedelmet kí

lehet kerülni. Különösen nagy csapás az, ha az ember egészséges és tele kalászt vár s kap helyette egy esomó fekete port. A gazdák ezen rímöt porzóknak szokták nevezni s oly kimondhatlan károkat okoz a termésben, hogy a gazda szinte sirva nézhet utána. Megfeleli a mennyiséget s alaposan megfontja a minőséget is. Hála azonban a tudományos megfigyelés és kutató érzék, mely rávilágított az ember, hogy mikép lehet ellene alakosán és biztosan védekezni. Szóval rájöttünk a módjára, hogy e bajnak elejét vethetjük. Sikertől ugyanis Schönbeck Imrénék Esztergomban oly szert előállítani, amelynek használata által egészen nyugodtak lehetünk az üszög fölül. Ez megöli a por finomsága spóráikat anélkül, hogy a vetőmagnak ártalmára volna Nem volt még eszté reá, hogy e császár szer helyes alkalmazása mellett az üszög mutatkozott volna. Aki tehát e veszedelmes ellenségétől biztosítva akar lenni, az használja a fennebbi szert s meg fog győződni róla, hogy oleo pénzért teljes nyugalom szerzett magának Mert e szer nemcsak hatásában teljesen biztos, hanem e mellett oly oleo is, hogy valami érezhető kiadást vagy költséget a kiszáradtnak sem igény okoz. Egy 50 dekás csomag, mely 300 liter vetőmagra elegendő, csak 28 krajczárba kerül. Ot külön postacsomagolással pedig a portót is a küldő viseli s így a megrendelő azt teljesen bérmentve kapja meg Különösen figyelmeztet érdemel továbbá azon körülmény, ho y különösen a tavali árpa és zab a volt nagyobb-mérvá nedvesség következtében a porüszög által meg van metelyezve s a talaj szintén fertőzve lévén, minden valószínűség szerint az üszög is az ideig nagyobb mértékben fog mutatkozni s így annak becsávázása nemcsak kívánatos, de határozottan iüzéses is. Saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha a közelgő tavaszi vetéskor a becsávázást el nem mulasztja és olyképp teljesíti, hogy egy magból egymás mellé vetett császárját és császárzatlan állapotban is; ugy meg győződik a rendkívüli jó hatásáról. Használati utasítás minden csomagon rajt van.

A tanitók legjobb barátja. Ezelőtt öt esztendővel Benedek Elek és Földes Géza a magyar tanítószög itélőszéke elé lépett egy új tanügyi lappal, a Nemzeti Iskolával, mely ezelül azt tüzte ki, hogy a tanitók kegyelvéért és tisztességéért harcolni fog s a magyar tanító számára a kegyelvet és tisztességet megszerzi. Már a kezdet kezdetén le tették a politikai kauziót és ezzel megváltották a szabadszólás jogát, melyet gyakoroltak is állandóan. A magyar tanítószög bizalommal fogadta már az első számtól kezdve a lapot, hisz a szerkesztőket jól ismerte Benedeket, mint országgyűlési képviselőt, az országház tárgyalásairól és irótláról, Földest szintén irótláról és nyilvános szerepléséről. Ez a lap ma öt esztendő. A magyar tanügyi történetében ez az idő is elismerésre méltó helyet biztosít neki, mert a mióta ez a lap áll, azóta szünt meg a legtöbb helyen a pontatlan fizetés, azóta emelkedett folyton-folyvást a tanitók fizetése. Ez az a lap, a hova a tanító elmetelt panaszával, elmondhatja keservét, mert ki nem gunyolják és mert bizton segítik, hogy igazát megtalálja. Ez az a lap, amely jövőjét nem bizza az ugynevezett „előkelő” munkatársakra, hanem úgy a munkából, mint a munka sikeréből minél többet igyekszik részesíteni. Munkatársa ennek az egész ország tanügyi világa, de a szellem benne egységes, mert az igazság; is csak egy lehet. Ezt érzik is a minisztertanács elkezdvé, a főpapoknál keresztül le az utol ó iskolaszéki mindenütt és éppen ezért olvasásuk is szorgalmasan a Nemzeti Iskolát. Ime, így jut el a tanító panaszja oda is, ahova más különben soha el nem jutna. Ilyen lapja nem volt soha több a tanítóknak s hogy van, méltó azzal halálni

meg, hogy fizessen elő és olvassa minden tanító. — Ára egész évre 4 ft. Kiadóhivatala: Budapest, VII., Rottenbiller-u. 5/a.

Nylltér*)

*) Az e rovat alatt közlötéknek nem vállal a felelősséget szerkesztő.

Henneberg-selyem 45 król 14 ft 65 krig meterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáránál rendeltetnek. — fekete fehér és színes, — a legújabb szíves, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint hazhoz szállítva, — mintákat pedig postafordulattal küldenek, **Henneberg G.** Selyemgyár (es. és k. udvari szállító) **Zürichben.** — Magyar levelezés Svájcba kétszeres leveletyeg ragasztandó. — 1.

Hirdetések.

4314.97. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a muraszombati takarékpénztár végrehajtótának, Soós Lajos és neje Verbanics Ilona végrehajtott szennvedő elleni 150 ft és 360 ft tőkekövetelés és járuléai iránti végrehajltási ügyében a muraszombati kir. járásbírósg területén lévő Tótmorác és Málnás község határában fekvő a tótmoráci 253 sz. tjkben felvett I. sorsz. birtokra 245 ft, a málnási 170 sz. tjkben felvett I. sorsz. birtokra az árverést 207 ftban ezenel megállapított kikialltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1898. évi márczius hó 2. napján

delelött 9 órákor Tótmorácson, és 11 órákor Málnáson a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 24 ft 50 kr. és 20 ft 70 kr. készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Muraszombatan a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságánál, 1898. évi január hó 31-én.

Saáry József, kir. jbró.

4116.97. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a gyanafalui takarékpénztár végrehajtótának Gombócz András végrehajltási szennvedő elleni 34 ft tőkekövetelés és járuléai iránti végrehajltási ügyében a muraszombati kir. járásbírósg területén lévő Görghegy község határában fekvő a görghegy 27 sz. tjkben felvett I. 1., 6—9, 12 sor 40 házás. birtokból Gombócz Andrást illető 1/2 rész 1220 ft és a 273 sz. tjkben felvett I. 137 hrsz. birtokból azt illető 10/36 részre az árverést 73 ftban ezenel megállapított kikialltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1898. évi április hó 18. napján

delelött 10 órákor Görghegyen a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 122 ft 90 kr és 7 ft

30 kr készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Muraszombatan a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságánál, 1897. évi november hó 26-dik napján.

Saáry József, kir. jbró.

Mauthner-féle magvak
eredeti csomagokban
Muraszombatban,
csakis
Ascher B. és fiánál
kaphatók. (8-2.)

Mária-czelli Gyomor-cseppek

Kapható: Bács Béla Gyógyszeráránban Muraszombatban.

nagyszóron hatnak gyomor bajoknál, nékdőzhetetlen és általános ismeretes házi és népszér.

A gyomorbetegség tünetei: élvégletlenség, gyomorgöngyög, bizte lekvlet, felültség, savanyú, felbőgös, hasmenés, gyomorégés, felelőség, nyálkiválasztás, sárgás, undor és hányás, gyomorgörcs stülidés.

Hatású gyógyszernek bizonyult fejféjánál a menyhíban az a gyomorotl származott, gyomorulterbőrsédl áttekelt és itallak, gillisták, májbajok és hőmerőldőknél.

Említt bajoknál a **Mária-czelli gyomorcseppek** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit szás meg szás bizonyítvány támasz. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrákt: **Török József** gyógyszerárta Budapest, Király utca 13 sz.

A védegyet és aláíratt tleszen tessék megkérteni! Csak oly cseppek tessék elfogadni, melynek burkolatára zold szalag van ragasztva a kesütl aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: **Valódságot bizonyítom!**

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: jó trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Mauthner-féle

hirnevez

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-vedjegygyel

valamennyi

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23. sz. a létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jóállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner nevel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirtves hásszer ellenállt az idő megpróbáltatásának mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító beodrúszóként alkalmaztaták küszvényel, csuszál, tag-szárgatásnál és megpúlséknél és az orvosok által beborúszó Pain-Expeller, Górkórá Horgony-Liniment, oldórúszó nem titkos szer, hanem igazi népszérű hásszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr. 70 kr. és 1 ft. árcékonkénti árban mádonon minden gyógyszerártnál készítoznak van; forrákt: **Török József** Gyógyszertár Budapest, Benczúr utca 13. szám alatt, a melynek csomagjaira a horgony-ábrát viselő csomag van forgalomban. Ki nem valódi, az minden egyes üveg „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. A. D. 44. út. 44. sz. és 41. sz. utáni szállalm. ROOBLSTADT.